

POHYBOVÁ AKTIVITA A ŽIVOTNÍ STYL ČESKÝCH ŠKOLÁKŮ

Výsledky mezinárodního výzkumu uskutečněného v roce 2010 v rámci mezinárodního projektu **Health Behaviour in School-aged Children: WHO Collaborative Cross-National study (HBSC)**

Mgr. Zdeněk Hamřík

Vedoucí Katedry rekreologie FTK UP v Olomouci
Deputy Principal Investigator of HBSC, Czech Republic
WHO Collaborative Cross-National Study
GSM: 604 156 687
E-mail: zdenek.hamrik@upol.cz

Mgr. Michal Kalman

Institut aktivního životního stylu FTK UP v Olomouci

World Health Organization
Kancelář v České republice

Fakulta
tělesné kultury

Odborná spolupráce:

- Institut aktivního životního stylu, Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci
- Katedra rekreologie, Fakulta tělesné kultury, Univerzita Palackého v Olomouci
- Fakulta zdravotnických věd, Univerzita Palackého v Olomouci
- Platforma pro aplikace, výzkum a inovace
- Státní zdravotní ústav
- Olomouc University Social Health Institute (OUSHI)
- Oddelenie psychológie zdravia, Ústavu verejného zdravotníctva & Kosice Institute for Society and Health (KISH) Lekarskej fakulty Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach
- Arak, o.p.s.

HBSC - The Health Behavior in School-aged Children

- HBSC studie (The Health Behavior in School-aged Children) je mezinárodní výzkumná studie kolaborativního charakteru životního způsobu u dětí.
- Studie vychází ze stanoviska WHO, že chování a životní styl v dospělosti jsou výsledkem vývoje v dětství a dospívání.
- Sledování výskytu behaviorálních komponent ovlivňujících zdraví u mladých lidí je důležité z hlediska veřejného zdraví, mladí lidé se specifickými rizikovými faktory by měli být dle WHO (2002) cílovou skupinou preventivních snah v oblasti podpory zdraví.

HBSC - The Health Behavior in School-aged Children

- Česká republika se spolu s dalšími 24 převážně evropskými státy studie poprvé účastnila v roce 1995.
- Výzkum opakuje vždy ve čtyřletých intervalech.
- Do posledního výzkumu (2010) bylo zapojeno 5012 dětí z České republiky.
- Celkový vzorek je cca 230 000 dětí; celkově 43 zemí světa.

Druhá světová válka byl globální vojenský konflikt, jehož se zúčastnila většina států světa a jenž se stal s více než 60 miliony obětí dosud největším a nejvíc zničujícím válečným střetnutím v dějinách lidstva (Wikipedie, 2011).

Chronická neinfekční onemocnění:

(nadváha a obezita, kardiovaskulární onemocnění, diabetes mellitus 2. typu, některé typy nádorových onemocnění)

- NCD – 63% z celkového počtu úmrtí na světě (WHO, 2011)
- NCDs zabije ročně 9 milionů lidí pod hranicí 60 let věku (WHO, 2011)
- Tj. 63 milionů lidí / 7 let... (1939 – 1945)
- WHO odhaduje, že v roce 2030 budou NCDs způsobovat 75% všech úmrtí

Novinky.cz

Hlavní stránka » Domácí Područky: [Volební speciál](#) [Chat s osobností](#)

Špičková zdravotní péče se musí omezit, na operace se bude déle čekat

Špičková zdravotní péče se bude muset v Česku omezit, a to i přesto, že na ní pacienti mají podle Ústavy právo. Několikamilardové rezervy zdravotních pojišťoven se totiž vyčerpávají a příští rok už půjde hospodaření pojišťoven do minusu. Uvedl to ministr zdravotnictví Leoš Heger (TOP 09) v nedělní Partii.

E15.cz / Zprávy

E15.cz Zprávy Magazín FinExpert Strategie AVmania DIG
Zprávy E15 Domácí Zahraniční Byznys Burzy a titry Národy Kancelář Právo & Byznys

E15 > Zprávy > Domácí > Ekonomika > Náklady na zdravotnictví rostou...

Náklady na zdravotnictví rostou, spoluúčast pacientů je nezbytná

Publikováno 11.5.2011 13:42

Náklady státu na zdravotnictví se zvyšují. Od roku 1990 se zvýšily devětkrát na současných téměř 300 miliard korun. Vliv na tento růst má zejména nízká spoluúčast pacientů a vysoké náklady na lůžkovou péči. Vyplyvá to z údajů institutu pro zdravotní ekonomiku a technology assessment.

„V České republice se pacienti na zdravotní péči podílejí zhruba 16 procenty, což je jedna z nejmenších hodnot v EU. Stát tak musí péči z větší části dotovat, a to jej velmi zatěžuje“, uvedl Tomáš Doležal z institutu pro zdravotní ekonomiku a dodal, že v roce 2008 díky zavedení regulačních poplatků spoluúčast skokově vzrostla na 20 procent, ale o rok později se opět snížila.

Abyste zdravotnictví vyhnulo vážným existenčním potížím, je podle Doležala především nutné postupně zvyšovat spoluúčast pacientů až ke 30 procentům, tak jak je to běžné ve většině států EU, a také výrazně kontrolovat náklady, které spolky nemocnice.

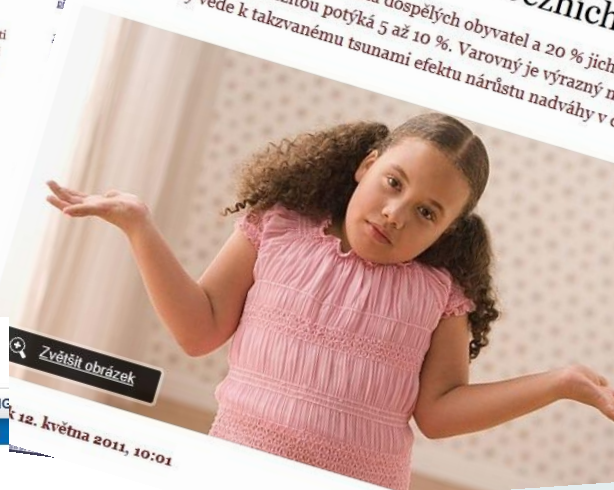
Novinky.cz

Hlavní stránka » Žena » Děti

Područky: [Vztahy a sex](#) [Zdraví](#) [Styl](#) [Děti](#)

V Česku prudce přibývá obézních dětí

S nadvahou v Česku bojuje polovina dospělých obyvatel a 20 % jich je obézních. Dětské populaci se s obezitou potýká 5 až 10 %. Varovný je výrazný nárůst obezity, který vede k takzvanému tsunami efektu nárůstu nadváhy v d

Zvětšit obrázek

12. května 2011, 10:01

iDNES.cz / Olomoucký kraj

iDNES.cz Zprávy Kraje Sport Kultura Ekonomika Finance Bydlení Cestování Auto Hobby Mobil Olomoucký kraj Zprávy Sport Jeseniky Jízdní řády MHD Příce Reality Firmy Očima čtenářů Slev

Obézních lidí už je v kraji téměř 51 tisíc. Navíc stále přibývá i morbidně obézních

6. prosince 2010 11:51

Obézních v Olomouckém kraji stále přibývá. Podle zdravotnických statistik evidovali lékaři v regionu téměř 51 tisíc dospělých s obezitou, v roce 2009 navíc přibýlo téměř čtyři tisíce nových pacientů. Nadměrně otulí už jsou navíc i někteří předškoláci, životní styl dětí je totiž stále horší.

Propagátor nezdravého jídla si už obří hamburgere nedá

vloženo: 4. 3. 2011 11:45, autor: pet

Blair River v reklamě na Infarktový gril

Phoenix - Ve věku 29 let ve čtvrtek v arizonském Phoenixu zemřel Blair River, známý americký propagátor vysoce kalorické stravy a nezdravého způsobu života. River se stal tvář restaurantu **Infarktový gril** (Heart Attack Grill), který vstoupil do povědomí Američanů se svým pověstným menu tučných hamburgerů, mléčných koktejlů a hranolků smažených

na sádle.

River zemřel na komplikace spojené se zápalom plic. Podle listu The Arizona Republic měl přitom velké životní plány, o vysoce kalorické stravě chtěl natočit propagační film. Pokud se zrovna nevěnoval svým

Blair River v reklamě na Infarktový gril

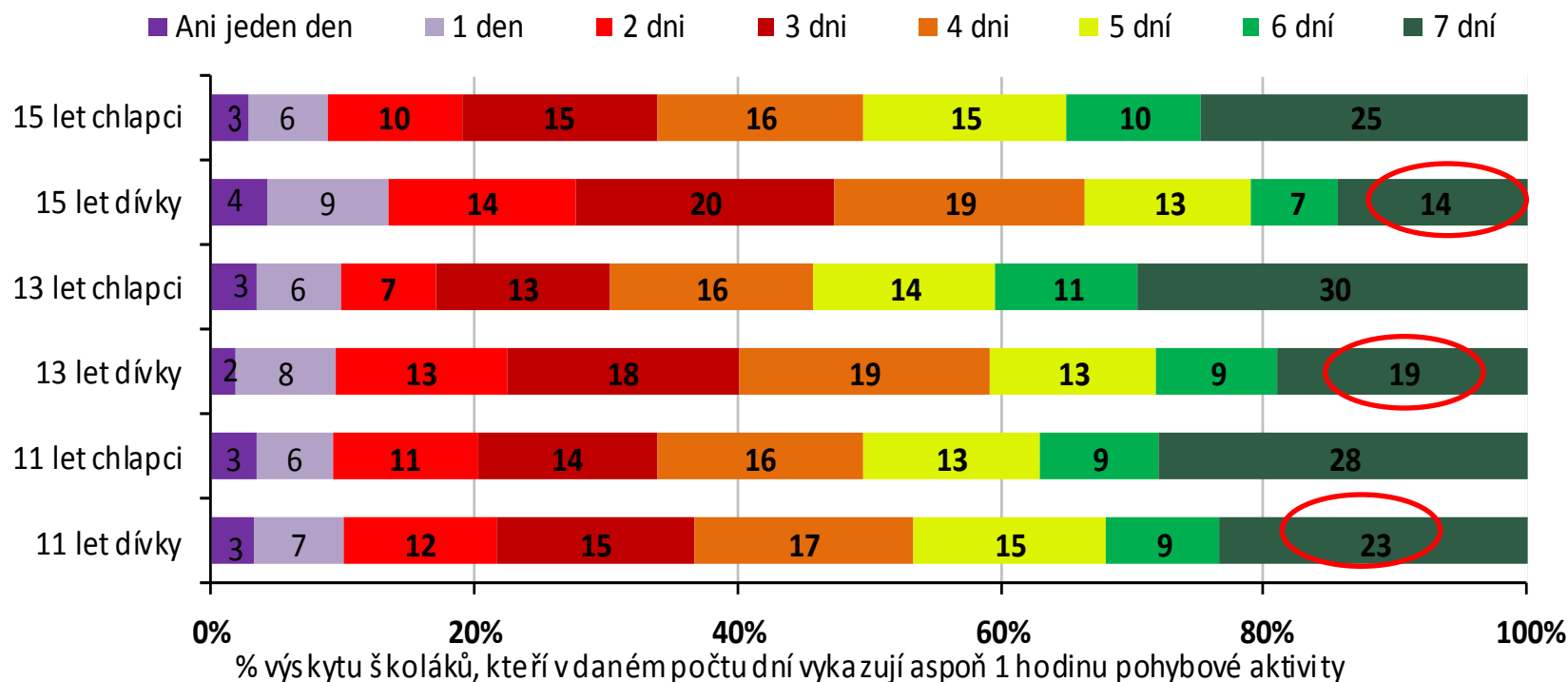
Další fotky

Vytisknout
Poslat e-mailem

Reklama

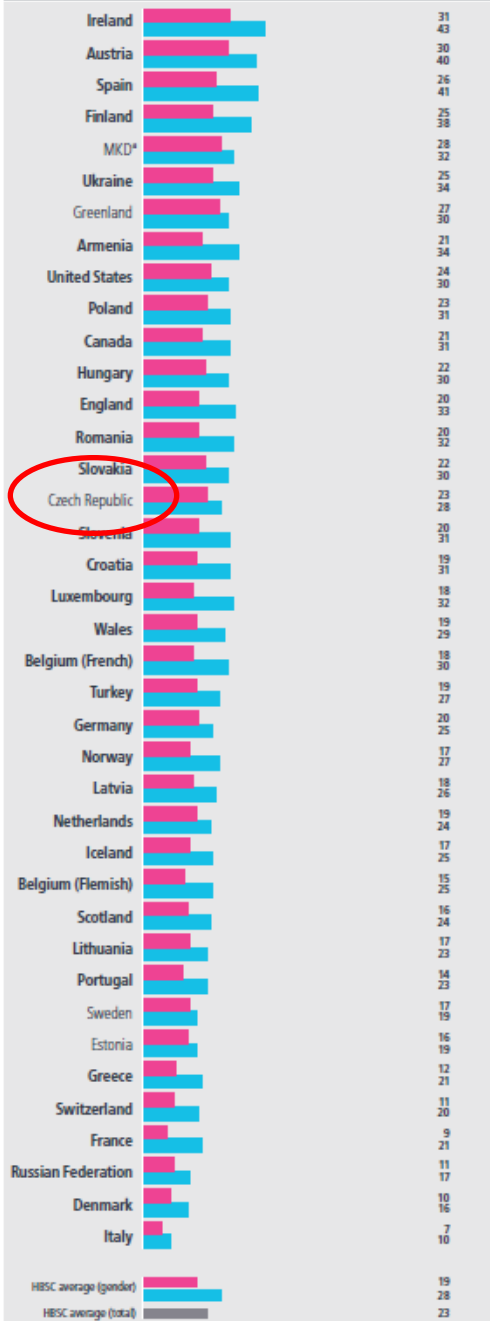
Počet dní, kterých se z uplynulých 7 dní věnoval pohybové aktivitě alespoň jednu hodinu

Výskyt pohybové aktivity dle počtu dnů (v %)

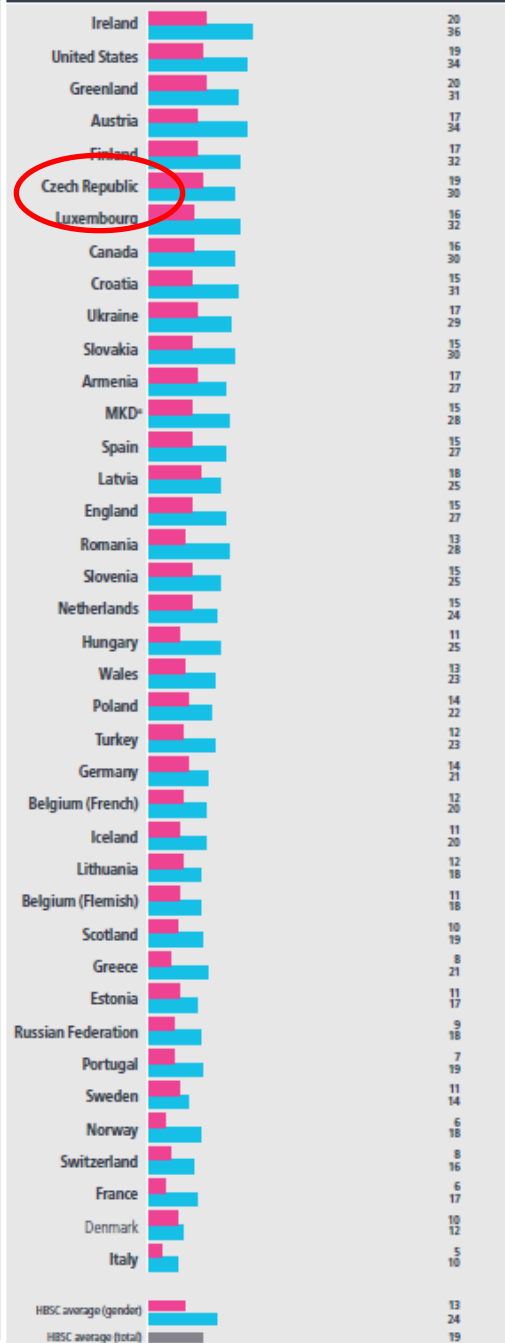
11-year-olds who report at least one hour of MVPA daily

GIRLS (%)
BOYS (%)

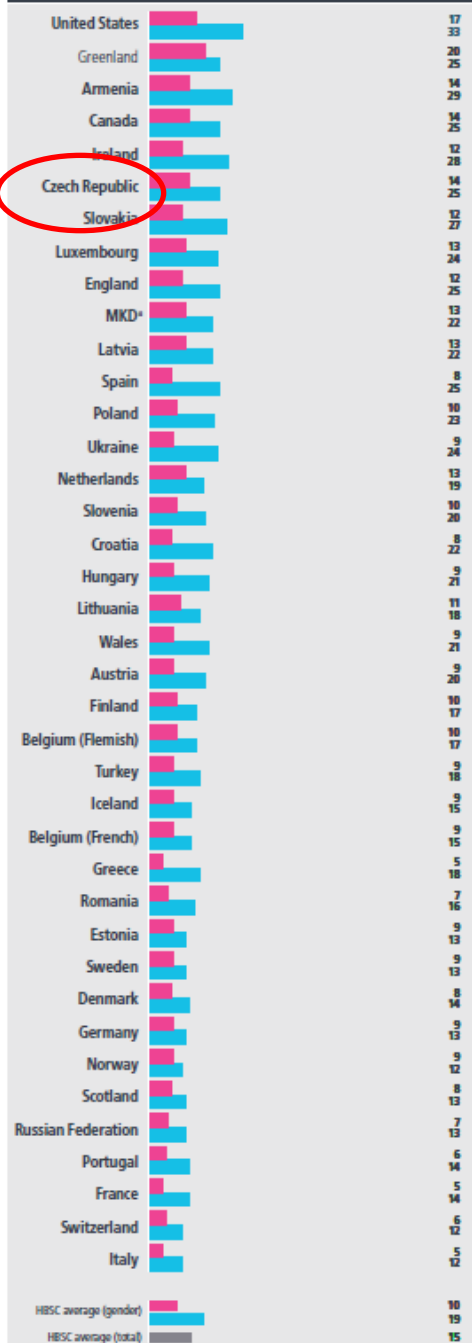
13-year-olds who report at least one hour of MVPA daily

GIRLS (%)
BOYS (%)

15-year-olds who report at least one hour of MVPA daily

GIRL (%)
BOY (%)

Anička

- venčení psa 20min.
- chůze do školy 20min.
- tělesná výchova 45 min.
- aktivní hra v družině 90 min.
- chůze ze školy 20 min.
- trénink ve sportovním kroužku 45 min.

Celkem: 4 hodiny aktivního pohybu denně!

Boženka

- jízda autem s rodičem do školy
- omluvenka z TV
- v družině hry nepohybového charakteru
- jízda s rodiči autem ze školy
- trénink ve sportovním kroužku 45 min.

Celkem: 45 min aktivního pohybu denně!

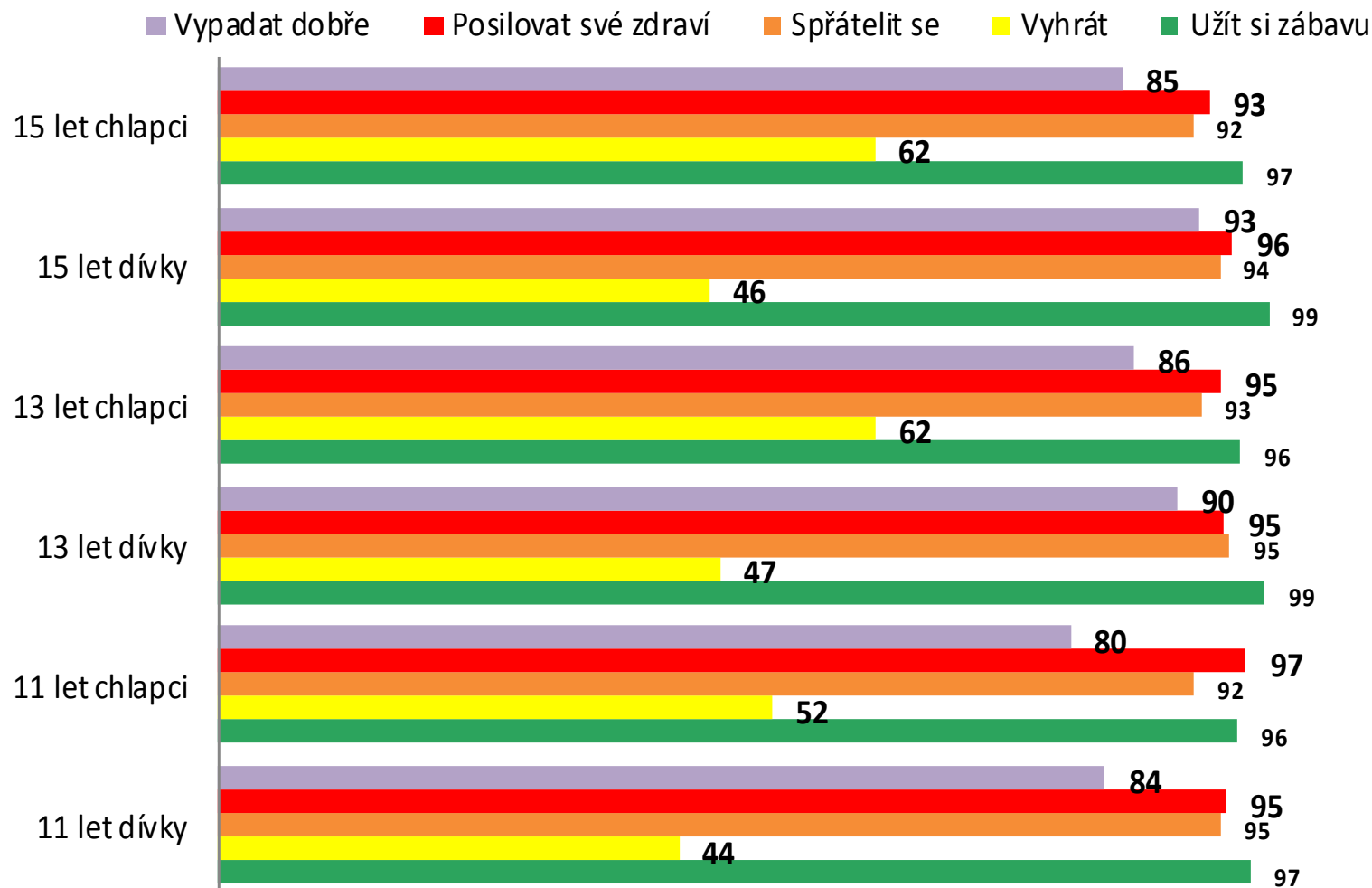
Pohybová aktivita – obezita – životní spokojenost - zdraví

Jednoznačně prokázaný vztah mezi pohybovou aktivitou a nadváhou a obezitou (děti, které se méně hýbou, jsou obéznější)

Jednoznačně prokázaný vztah mezi pohybovou aktivitou a životní spokojeností (aktivní dítě je více spokojené)

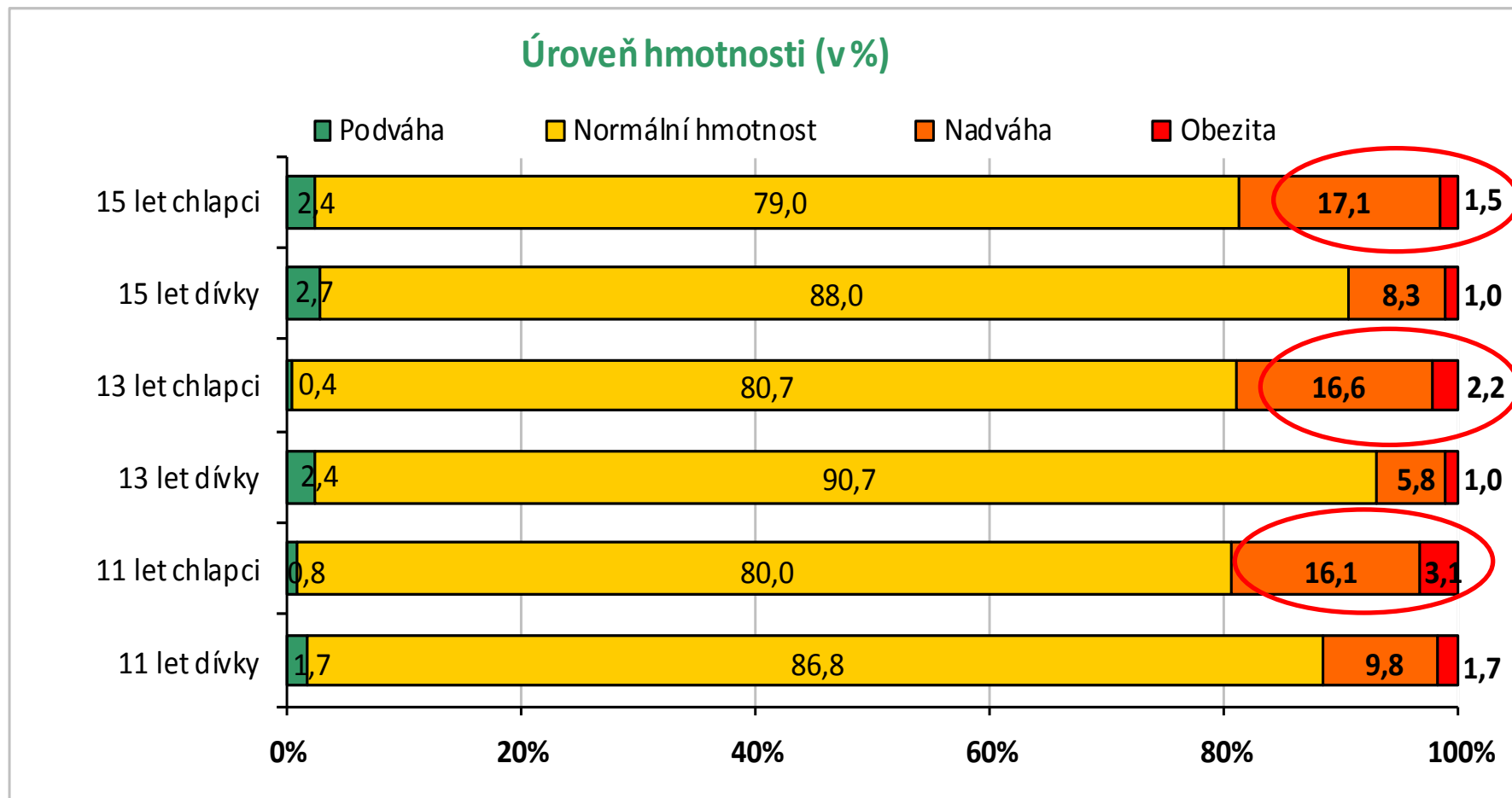
Jednoznačně prokázaný vztah mezi pohybovou aktivitou a zdravotním stavem (aktivní dítě je má méně zdravotních obtíží)

Vybrané důvody k realizaci pohybové aktivity (%)

Podíl respondentů, pro které je vybraný důvod velmi nebo docela důležitý

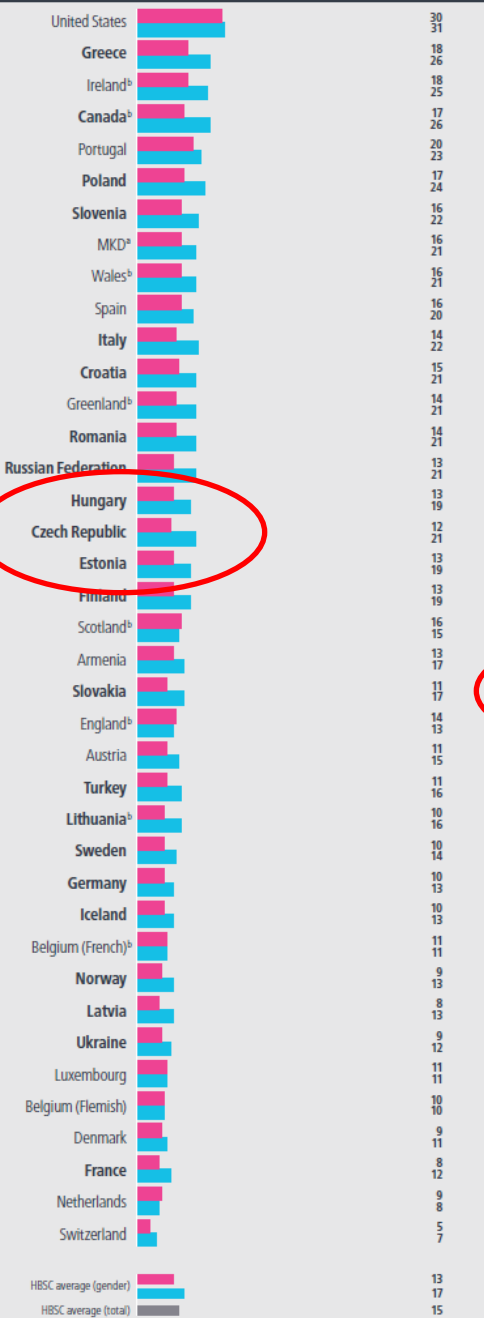
Nadváha a obezita u dětí v ČR

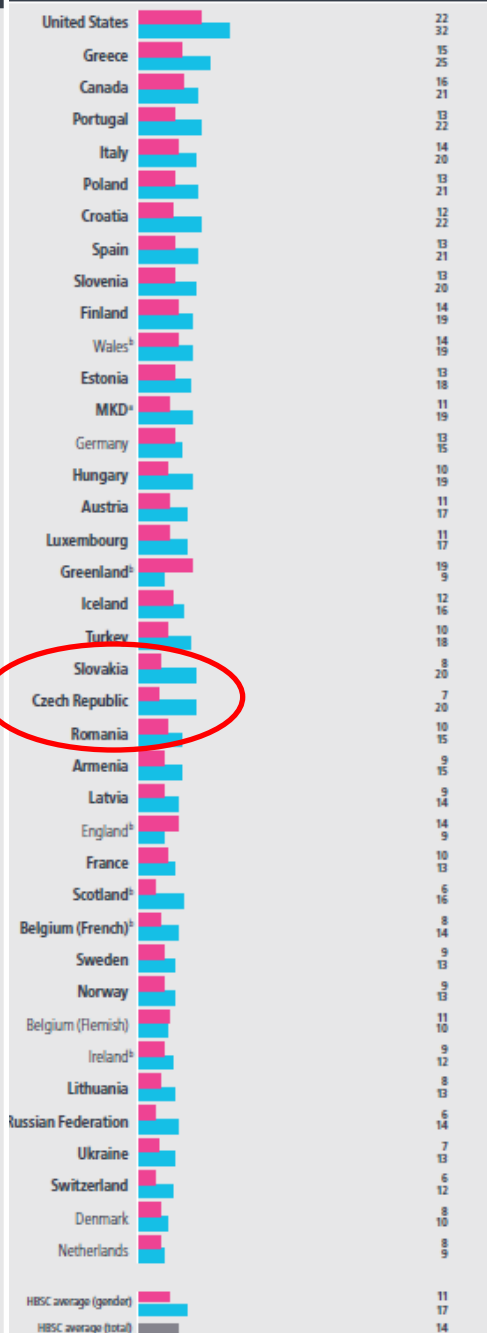
11-year-olds who report that they are overweight or obese according to BMI

GIRLS (%)
BOYS (%)

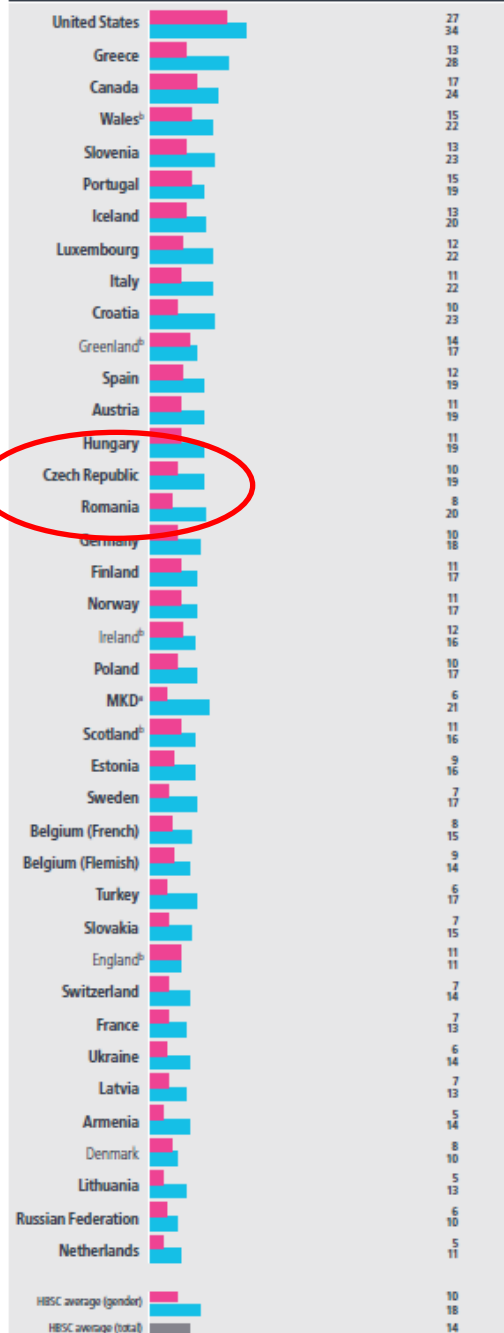
13-year-olds who report that they are overweight or obese according to BMI

GIRLS (%)
BOYS (%)

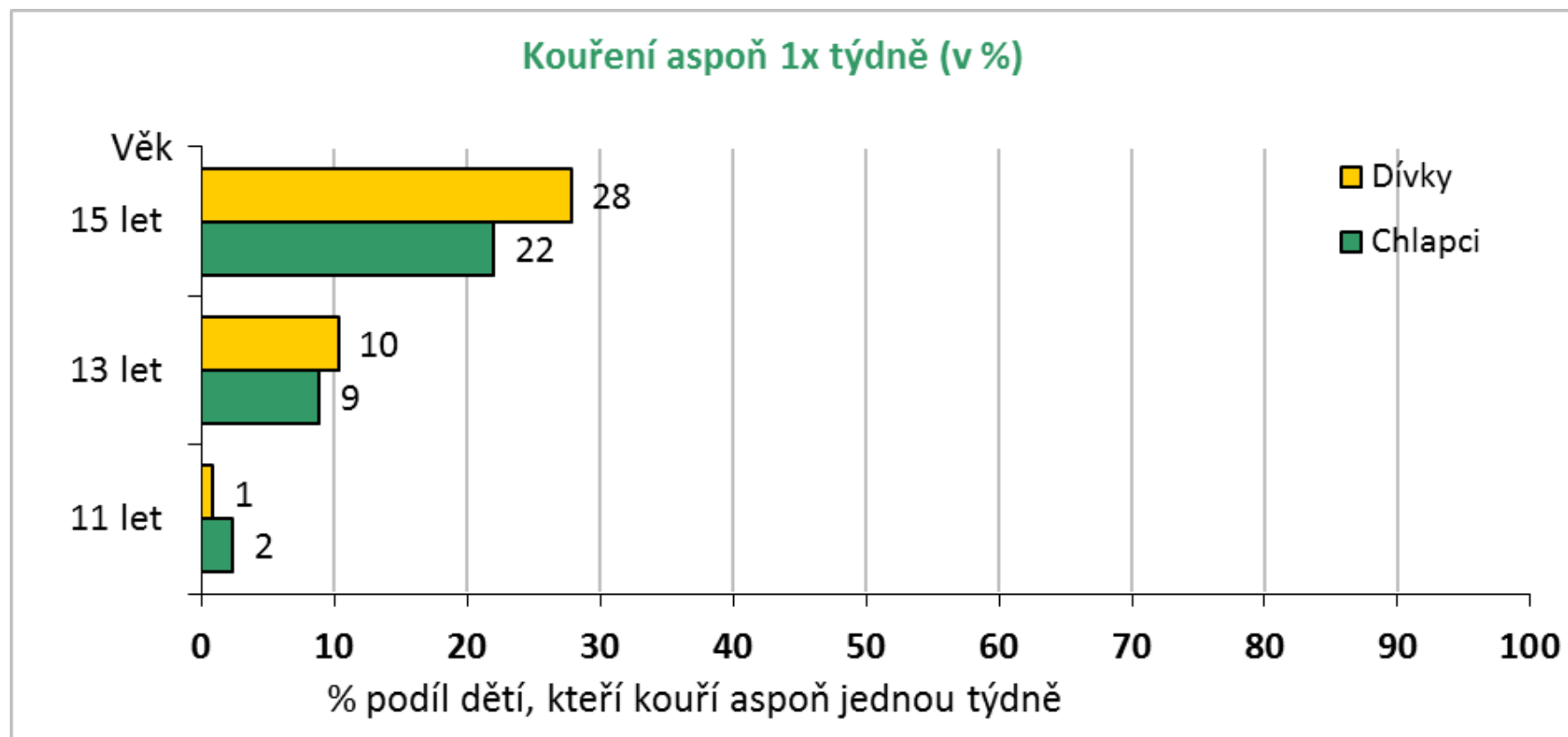

15-year-olds who report that they are overweight or obese according to BMI

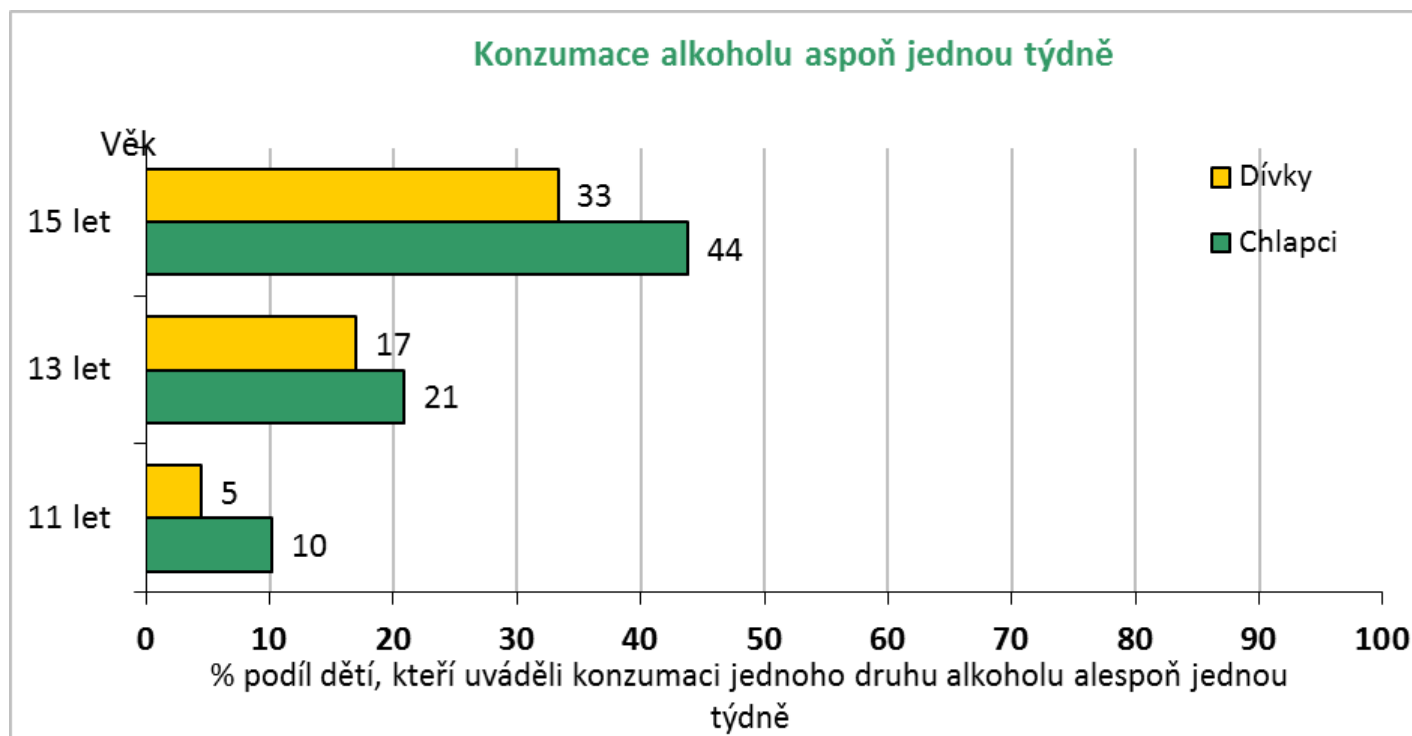
GIRLS (%)
BOYS (%)

Kouření tabáku u dětí

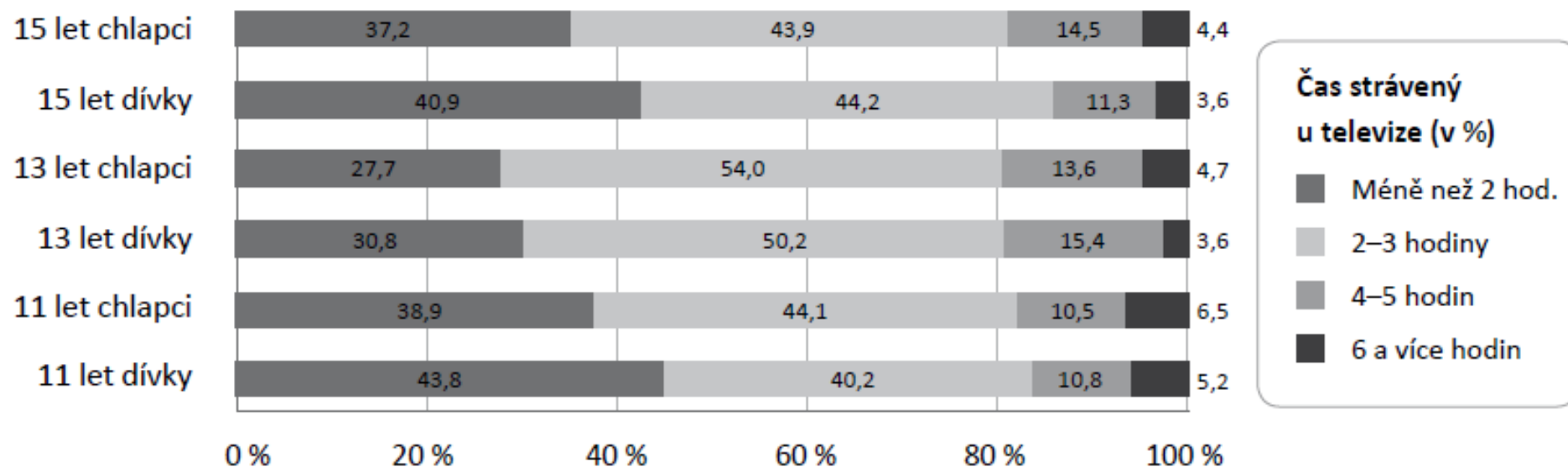
Pití alkoholu u dětí

Kalman et. al. (2011).

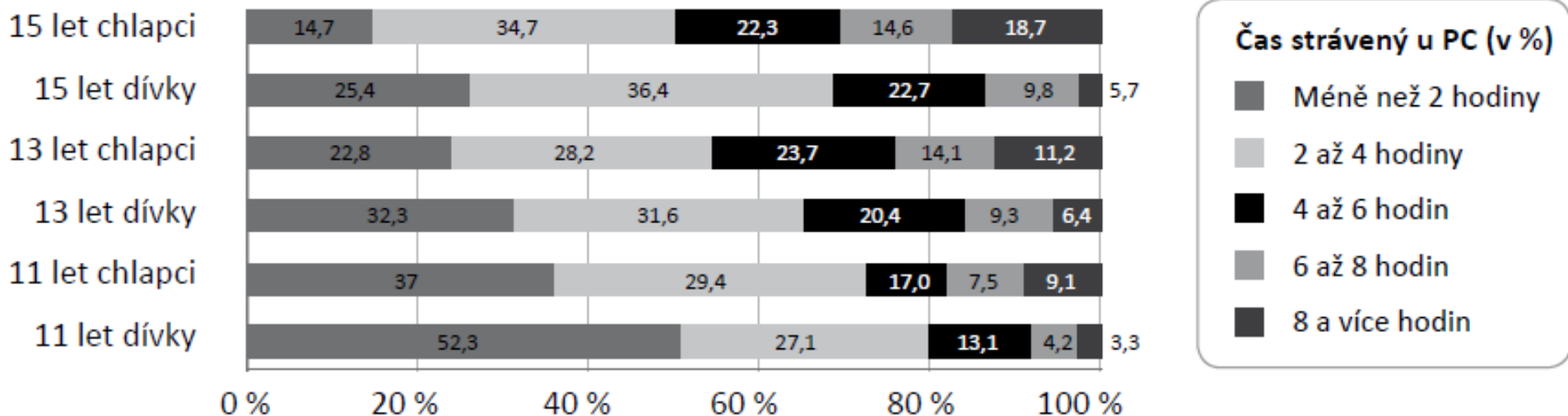
Mezi roky 2006 a 2010 vzrostl počet dětí, které uvedly, že byly opakovaně opilé (u 15 letých chlapců byl nárůst ze 37 % na 46 %, u děvčat ze 30 % na 40 %).

Sedentary behaviour – počet hodin strávených u televize

Kalman et. al. (2012).

Sedentary behaviour – počet hodin strávených u počítače

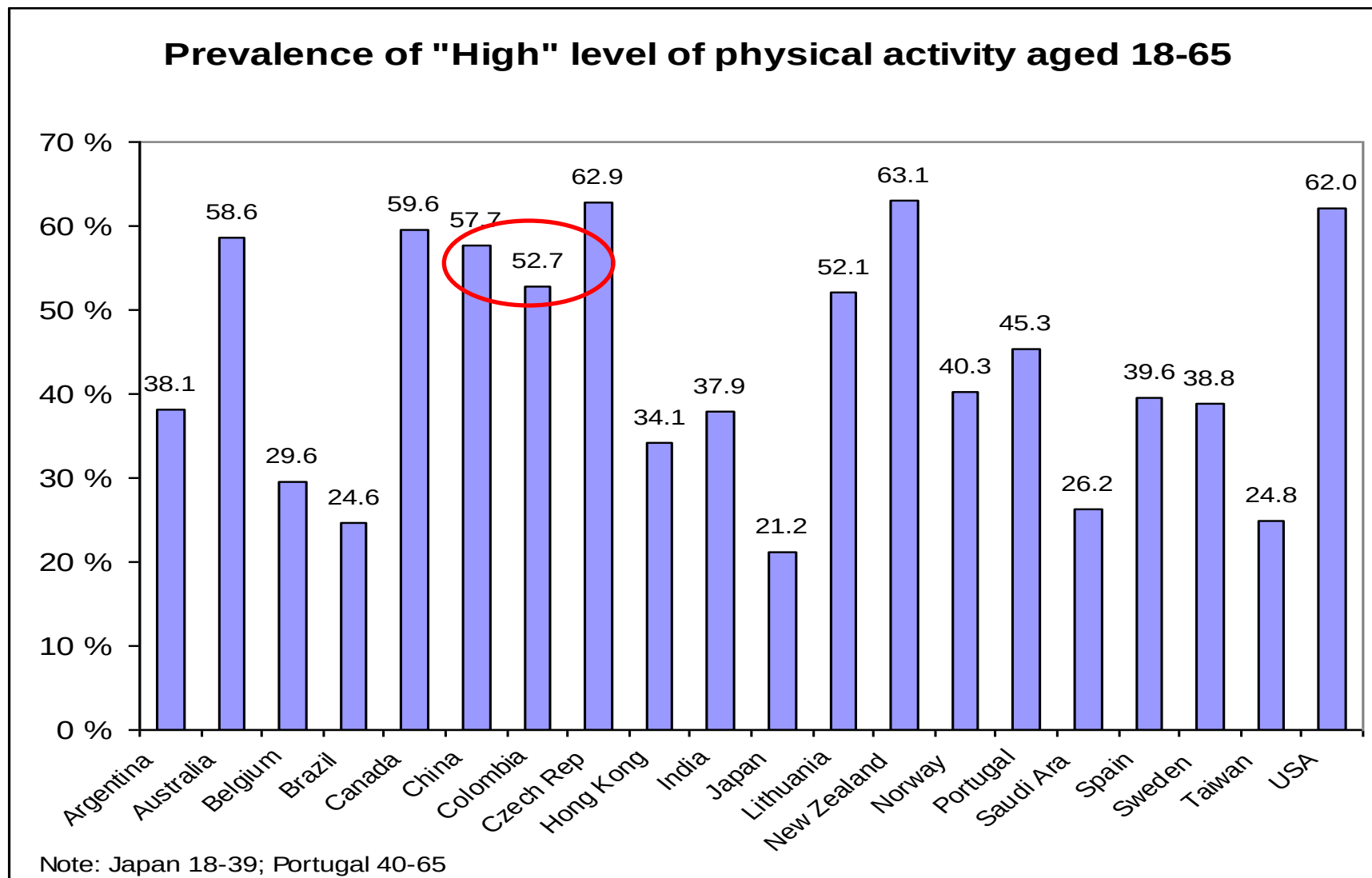
Kalman et. al. (2012).

Vliv SEDENTARY BEHAVIOUR NA ZDRAVÍ DĚTÍ

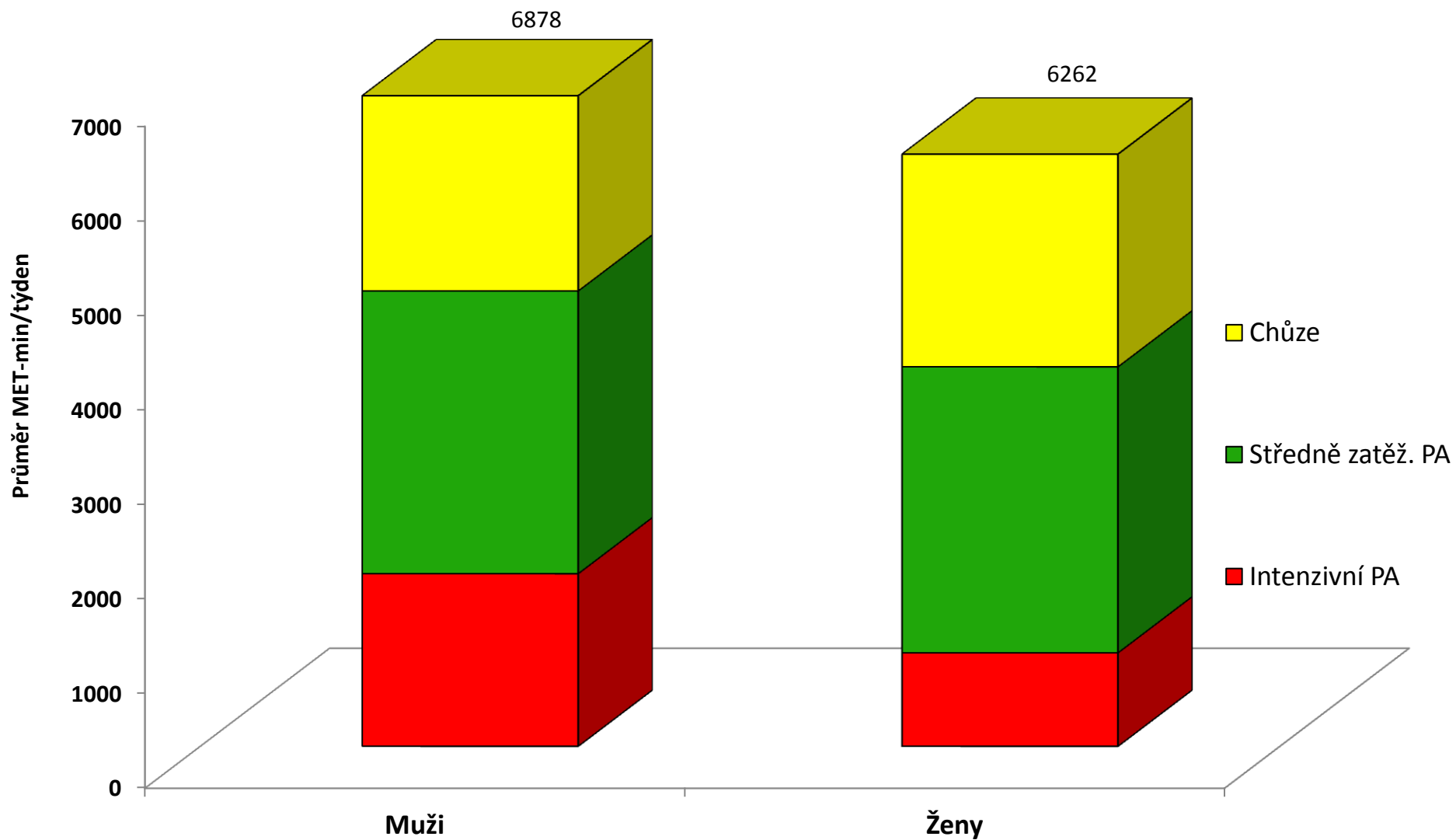
Physical activity and screen-based activity among adolescents in context of risky behavior in Czech and Slovak republic (Hamrik, Bobakova, Kalman et al. 2012)

- Vyšší prevalence pravidelného kouření
- Vyšší prevalence opakovaného excesivního užívání alkoholu
- Vynechávání snídání
- Menší konzumace ovoce a zeleniny
- Vyšší konzumace sladkostí
- Vyšší konzumace soft drinks
- Častější agresivní chování ve škole – rvačky, šikana
- Větší stres ve škole, menší motivace dosahovat dobrých výsledků.

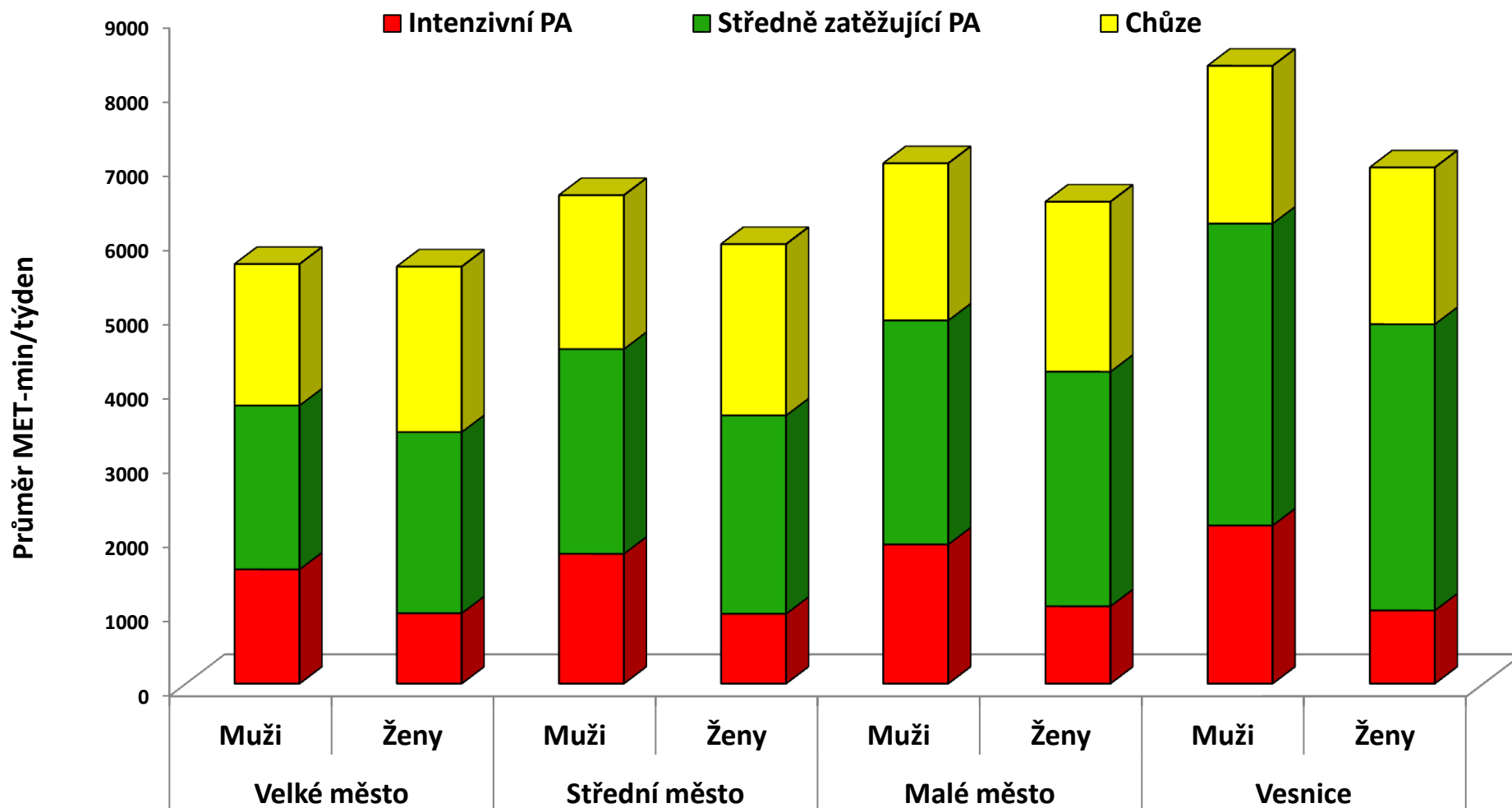
Pohybová aktivita dospělé populace ČR

Pohybová aktivita dospělé populace ČR

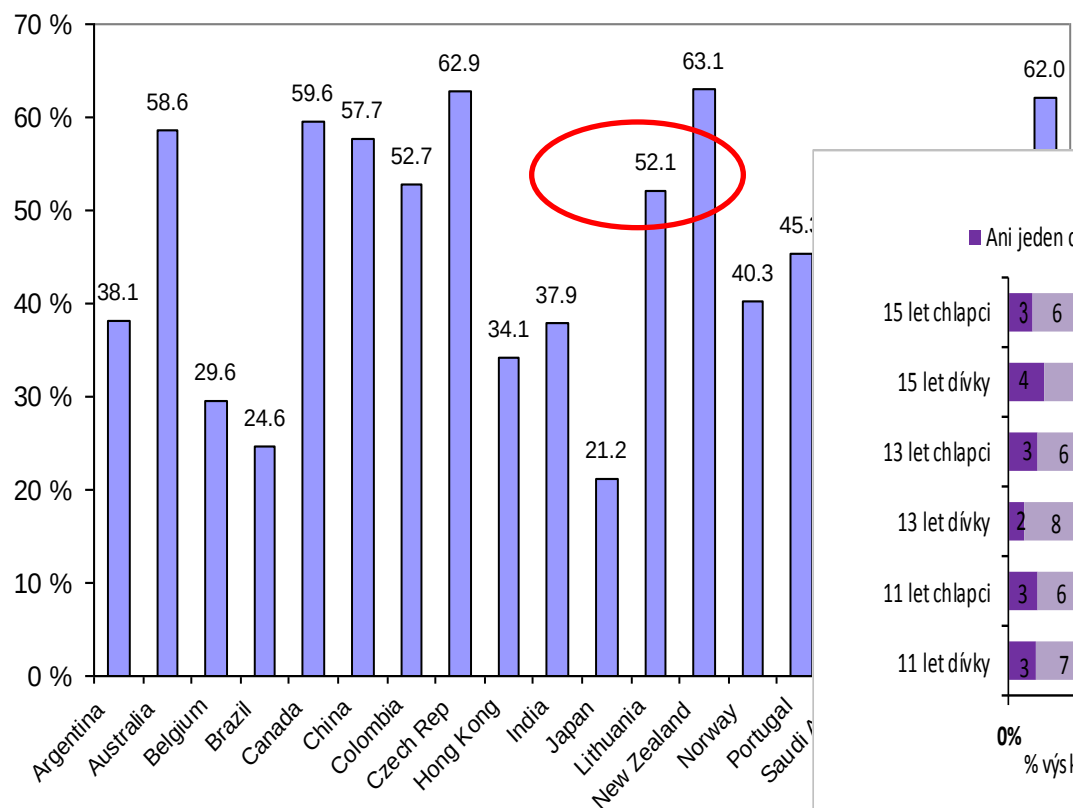

Pohybová aktivita dospělé populace ČR

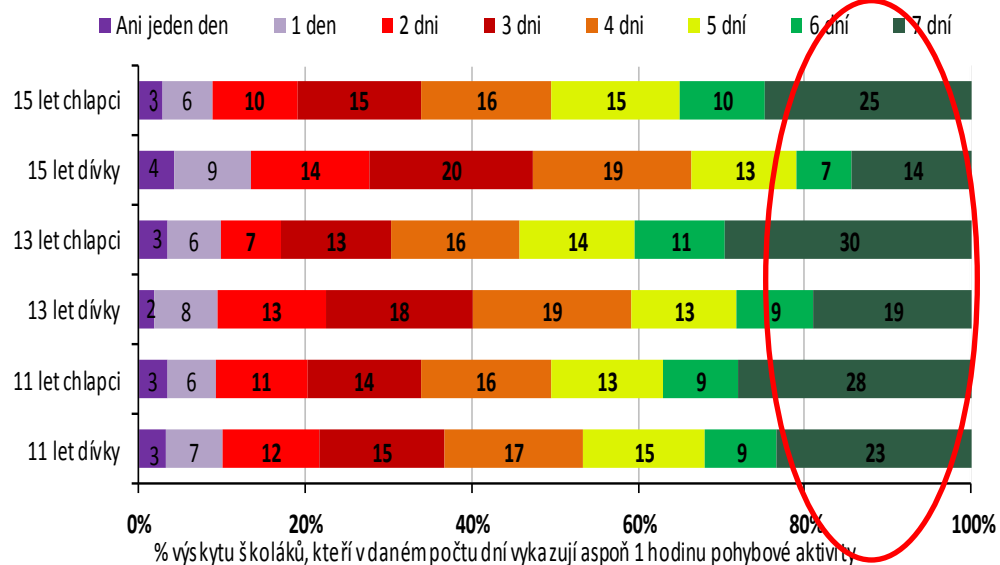

Pohybová aktivita obyvatel ČR – děti x dospělí

Prevalence of "High" level of physical activity aged 18-65

Výskyt pohybové aktivity dle počtu dnů (v %)

Budou z dětí dospělí?

Budou!

HBSC - The Health Behavior in School-aged Children

Základním smysl studie: Poskytnout relevantní evidence-based data pro politické rozhodování v oblasti podpory zdraví a prevence rizikového chování dětí a mládeže

„Ať narazím na jakýkoliv problém ekonomický, ekologický a především politický, kdykoliv se jím začnu hlouběji obírat, zjistím, že kdesi v pozadí se skrývá nějaké téma lidské, mravní, existenciální. A zkoumáme-li stav dnešního světa, vždy znovu musíme dojít k jistotě, že se skutečně řítíme do katastrofy, pakliže se něco radikálního nestane a nezmění v lidském vědomí (...).“

Václav Havel

Děkuji za pozornost!

Mgr. Zdeněk Hamřík

Vedoucí Katedry rekreologie FTK UP v Olomouci

Deputy Principal Investigator of HBSC, Czech Republic

WHO Collaborative Cross-National Study

GSM: 604 156 687

E-mail: zdenek.hamrik@upol.cz

Pražský Maraton 2011

World Health Organization
Kancelář v České republice

Fakulta
tělesné kultury

Použité zdroje:

Hamrik, Z., Bobakova, D., Kalman, M., Veselska, Z., Klein, D., Madarasova Geckova, A. (2012). *Effects of leisure time physical activity and screen-based activity on health-related behaviours in school-aged children*. IN PRESS.

Jařab, J. (1998). *Večerní rozhovory s hosty Univerzity Palackého 1991–1996*. Olomouc: Votobia.

Kalman, M., Sigmund, E., Sigmundová, D., Hamřík, Z., Beneš, L., Benešová, D., Csémy, L. (2011). *Národní zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků*. Olomouc: Univerzita Palackého.

Ústav zdravotnických informací a statistiky (2010). *Zdravotnická ročenka České republiky 2009*. Praha: Autor.

World Health Organization. (2012). *United Nations high-level meeting on noncommunicable disease prevention and control*. Copenhagen: Autor. Retrieved from the World Wide Web:
http://www.who.int/nmh/events/un_ncd_summit2011/en/index.html.